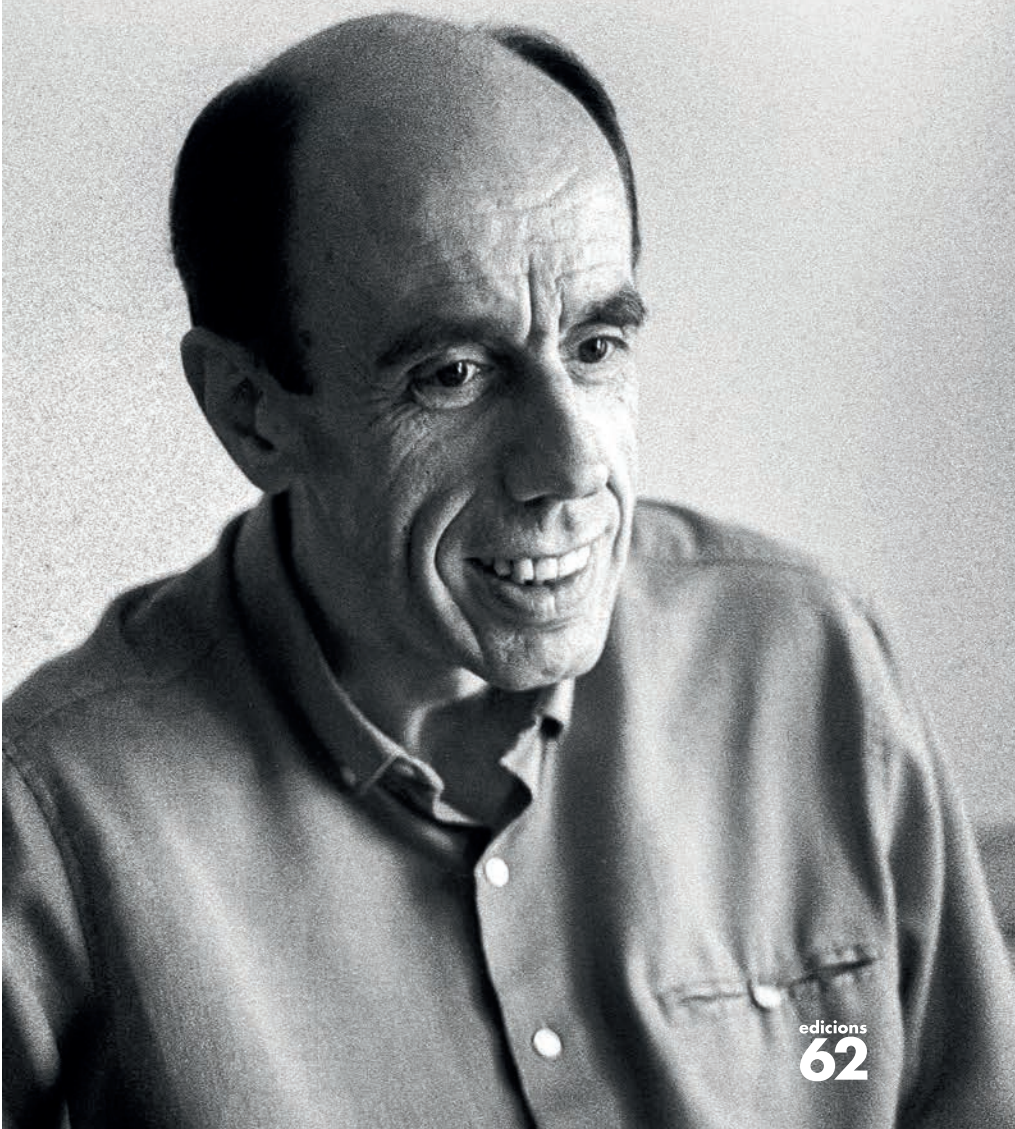

MIQUEL MARTÍ I POL
OBRA POÈTICA 1981-2003

MIQUEL MARTÍ I POL

Obra poètica
1981-2003

TEXT BASAT EN L'EDICIÓ DE PERE FARRÉS

Edicions 62

Barcelona

Primera edició: setembre del 2021

© Hereva de Miquel Martí i Pol, 2021

© per l'edició dels poemes: Hereus de Pere Farrés i Arderiu, 2021

Disseny de la coberta: Jordi Romero

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.

Diagonal 662 – 08034 Barcelona

www.edicions62.cat

Fotocomposició: Moelmo, s.c.p.

ISBN D'AQUEST VOLUM: 978-84-297-7963-9

ISBN DE L'OBRA COMPLETA: 978-84-297-7983-7

DIPÒSIT LEGAL: B.13.333-2021

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre
té la qualificació de paper ecològic i procedeix
de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida qualsevol forma de reproducció,
distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra
sense l'autorització escrita de l'editor; en cas de produir-se,
seria sotmesa a les sancions establertes per la llei.

Si necessiteu fotocopiar-ne o escanejar-ne algun fragment
(www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47),
podeu adreçar-vos al Centro Español de Derechos
Reprográficos (www.cedro.org).

Tots els drets reservats.

TAULA

Nota editorial, ix

I

LLIBRES DE POEMES

- Primer llibre de Bloomsbury, 3
- Cinc poemes d'iniciació, 33
- Andorra (postals i altres poemes), 41
 - Llibre d'absències, 77
 - Per preservar la veu, 103
 - Els bells camins, 127
 - Temps d'interluni, 149
- Suite de Parlavà *seguit d'Algú* que espera, 181
 - Un hivern plàcid, 221
 - Llibre de les solituds, 273
 - Haikús en temps de guerra, 313
- Abecedari: Una joia solidària, 337
 - Després de tot, 347

II

POEMES PER A LLIBRES D'ART

- Set poemes d'Andorra, 379
 - Icarus, 387
- Toni Vidal-Menorca, 393
 - Onze tankas, 399

Cinc esbossos de possibles variacions melangioses, 405
El silenci: Quinze variacions. Tankas, 411
Mediterrània, 419
La nit: Onze haikús, 425
Natura viva, 431

III
POEMES ESPARSOS
437

IV
DOS LLIBRES INFANTILS

Bon profit, 481
Per molts anys!, 493

ÍNDEXS DE L'OBRA POÈTICA
Nota, 513
Índex de llibres i seccions amb títol propi, 515
Índex de poemes, 517

ÍNDEX GENERAL D'AQUEST VOLUM, 541

1

No tot és desar somnis pels calaixos
rodejats d'enemics o bé d'objectes
que subtilment i astuta ens empresonen.

Perquè viure és combatre la peresa
de cada instant i restablir la fonda
dimensió de tota cosa dita,
podem amb cada gest guanyar nous àmbits
i amb cada mot acréixer l'esperança.

Serem allò que vulguem ser.

Pels vidres
del ponent encrespat, la llum esclata.

2

S'arbren els mots i alhora es destrueixen;
però si bufa un foranell propici
i tens obertes totes les finestres,
d'aquest combat estricte i necessari
pot sorgir-ne el prodigi del poema.

3

Fa so d'eixut el fosc timbal del temps.

Dellà l'espai en què tot vent percut
secrets i dols per heure'n llum i afany
no hi ha senyals ni límits, tot encén
més foc i més desig.

Ressona endins
la veu que salva.

Fonda i plena, diu
que a cada instant posem la vida en joc.

4

Del fons dels ulls ens puja fins a rompre's
en mareas de llum la melangia.

Lànguidament mirem per la finestra
del buit del temps.

Què hi ha rere les dunes?
Mirall de vents, la tarda s'interroga
per cada esclatxa del futur.

Comença,
lenta, distant, no prou precisa encara,
la nova melodia.

5

El temps és just, restitueix al gest
la dignitat perduda i el misteri,
dona més claredat als silencis, i posa
colors nous de desig damunt la pell adusta.

Llargos són els dies de l'hivern, i clars.
Amb llibres i converses els omplim
i en tenim prou. A poc a poc flueixen
les preguntes —i no esperem resposta—,
mentre defora tot esdevé incert
i el vent esborra signes i propòsits.

6

Aquests costums de solitari,
els hem après sense ni saber com.
Si algú, de sobte, ens fes una pregunta,
tots els secrets no valdrien l'esglai
de la resposta ineludible.
Per això molt sovint tanquem els ulls
davant l'embruix fascinant del misteri.

7

I si algú fuig de si mateix, ¿què troba
sinó incertesa i malfiances?

L'arrel de l'home és en l'home, i l'exalta;
qui el n'arrençarà sense negar-lo?

Marees i viatges ens allunyen
d'aquell nucli pregon i torbador
en què la vida, generosa, esclata.

Tota paraula és llum i tota llum, creixença.

Girem els ulls cap on la pedra i l'aigua
confonen llur duresa.

8

Ara l'eco llunyà s'emporta les deixalles
d'un festí de colors i de sons.

Altra vegada

la cambra i els seus límits, llibres, mobles.

La solitud no transgredeix cap superfície,
s'hi adapta, sinuosa, i confereix
densitat de mirada a cada cosa.

Harmoniosament, vibra el silenci.

9

Amb els ulls sempre oberts els morts del riu
vetllen el curs de l'aigua i de la vida.

Del seu silenci al nostre hi ha l'espai d'un somni,
la quietud òrfena de presències
que la pluja pausada pot omplir de reflexos
o el vent multicolor, d'esclats i de preguntes.

10

De com s'aprèn —i s'aprèn en silenci—,
fem-ne si podem una síntesi clara.

Ningú no posseeix la bellesa absoluta.

D'aquest principi, plenament assumit,
en depèn que el misteri sigui un punt lluminós
a plena nit, o que la vida cremi
sempre en somort, inútil, indecisa.

11

Rere els turons no hi anéssim a cercar
la il·lusió perduda ni el delit:
tornaríem de buit i amb la mirada trista.

Més ens val la incertesa i el risc
d'ara mateix que l'enyor o l'angoixa.

Rere els turons la llum, melangiosa,
no ens encendria els ulls i sentiríem
a la pell el calfred d'aquell silenci, buit
de tota llei d'anhels i d'esperances.

12

Alguna cosa lleu i necessària
i el sobrepuig de tendresa que tota
solitud fa més clara, més fecunda.

Les ratlles de la mà, llegim-les
a poc a poc i sense cap recel,
que ja tot és inscrit a la cortina
que limita el ponent
i la veu s'hi desfà en plecs subtilíssims.

Alguna cosa lleu, i les paraules
per enriquir l'esclat de cada rosa,
que tot és en el mot, i el mot fa dòcil
i profund el silenci.

13

Una mica més d'esperança,
i el pas de l'una a l'altra quietud
serà més fàcil i més clar.

Quan de nou l'herba verdegi
tornarem a mirar-nos als ulls
sense cap arrogància
i els capvespres tindran la placidesa
d'aquella plenitud tan delejada.

14

Mai la bellesa no es resol en moviment
ni el desig, en ganyotes i aldarulls.

Tret del silenci, ¿què hi ha de més pròxim
a la plenitud que l'amor?
I bé que l'amor sempre es refugia
en l'estricta i ardent intimitat
i d'ella en treu la força que el fa créixer.

No pas cansant els ulls amb foteses
aprendrem de mirar,
ans capbussant la mirada en la densa
profunditat en què la quietud
il·lumina secrets i esborra angoixes.

15

Algú que és dins mateix de casa nostra,
que cap senyal no distingeix
ni porta al fons dels ulls
l'aurèola del just i el seu misteri.
Algú quotidià i sentimental,
impur en la mesura i el desig,
però tendre en el gest i en la paraula.

Algú que el temps esborra inútilment
car sobreviu en l'oblit i el silenci.
Algú en qui persistim a desgrat nostre.

Aquest i ningú més podrà salvar-nos.

16

Mot rere mot acumulem silencis
mentre defora esclaten, poderosos,
la llum i el vent.

Qui ens crida rere els arbres?

Solemnement desfà camí l'estol
de gavians i la claror proposa
aquell declivi lent de la tardor
que escriu en cada fulla nous designis.

Em veig al lluny i em reconec, barquer
tossut que remunta el corrent altra vegada.

17

No esperis cap senyal enllà dels vidres.

La quietud dels arbres i aquest vol
intermitent de la garsa no són
presagis de cap fosca meravella.

Tot el que busques és dins de la cambra,
dins mateix del poema.

18

També jo vinc d'algun silenci
i soc mesell per a certes preguntes.
Cridaríeu debades el meu nom
mentre la nit s'ajeu plàcidament
damunt la quietud.

Ningú no respon
perquè no hi ha ningú.

Tan indecisa, la tardor allibera
mots i desigs en una sola embosta
d'aigua de llum.

Caldrà refer el present
si volem sobreviure'ns.

19

La mateixa petita cosa
que ara et distreu et cansarà més tard.
Però d'aquest somriure d'una noia
desconeguda, ¿qui pot dir que no
podràs viure'n molts anys?

Tot allò que estimem ressona i creix
i els ulls n'escampen la claror
enllà del temps:
els dies se n'emplenen.

20

El buit del temps, omplim-lo d'esperança.

Altes les mans i molt més alts encara
els ulls i el pensament.

Que giravolti
la roda dels records i dels designis,
que encengui l'or de totes les collites
i desvetlli el gran vent de melodies
que embruixa fulles, i secrets, i rostres.

Altes les mans, i que els batecs s'emportin
dissorts i dols, angoixes i temences
pel riu del temps que cap temps no detura.

L'ull de l'anella mira sempre enlaire.

21

Davalla lenta, l'ombra, aquest capvespre.

S'allargarà el crepuscle fins a perdre's
desdibuixant els arbres i les cases
dins la nit fonda i freda.

Torno al llibre estimat. Encenc el llum.

Tot el que és clar en els mots és clar en la vida.

22

Novembre adust, torna'ns la claredat
del gest auster i la paraula justa.

Intens i torbador va ser l'estiu
i ara, prop de l'hivern,
tornen de cop recels i defallences.

Envigoreix i allarga'ns la tardor,
fes-nos dignes de créixer en plenitud
fins i tot quan ja l'ombra se'ns escurci,
abaltida pel pes de les anyades.

Que el més pur de nosaltres resti sempre
dins el vent i es renovi en cada fulla.